

Θ ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ, ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1984

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΑΡΙΘΜΟΣ 16

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
 ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
 ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από Επιτροπή

Υπεύθυνος:

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του
 Συλλόγου.

Γραφεία περιοδικού:
 Καλούδη 8 — Γιάννενα
 ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Δεύθυνση για την εξυπηρέτηση του
 περιοδικού «Καθρέπτης» - Άλληλι-
 γραφεία

Κώστας Ε. Σιώτος
 ΕΓΕ — ΚΑΛΟΥΤΣΙΑΝΗΣ
 Τηλ. 35200 — 27863
 Τηλ. ΣΠΙΤΙΟΥ: 33051
 ΓΙΑΝΝΕΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ Δρχ. : 300

Ἐξωτερικοῦ Δολ. : 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ —

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

ΓΙΑΝΝΕΝΑ

ὁ Ταμίας τοῦ Συλλόγου

Λάμπρος Π. Βλάχας

Αγ. Κοσμά 19 Γιάννενα

Τηλ. (0651) 26164

δ) ΑΘΗΝΑ:

Νικόλαος Δημασθ. Αλεξίου

Λάρνακος 33

ΤΗΛ. 8625872 - Τ.Τ. 220

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Κώστας Δ. Αναστασίου

Στέλιος Ξεκάρφωτος

Κώστας Ε. Σιώτος

Ἀντώνης Δ. Ἀντωνίου

Και επί γης Ειρήνη

Ζούμε σε μια κοσμογονική εποχή και είναι χρέος και του τελευταίου ανθρώπου που ζει πάνω στον πλανήτη μας να παίρνει θέση στα μεγάλα προβλήματα του καιρού μας.

Το σημερινό, καιρίο και πρωταρχικό πρόβλημα είναι η ΕΙΡΗΝΗ. Παρακολουθώντας τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έχει κανείς την εντύπωση ότι ο κόσμος παραφρόνησε και βαδίζει προς την καταστροφή, ενώ όλα λύνονται με λίγη καλή θέληση και κατανόηση από τους ισχυρούς της γης.

Από τη μικρή αυτή έπαλξη, υψώνουμε και μεις φωνή για την ειρήνη. Το μήνυμα της αγάπης και της ειρήνης που ακούστηκε στη Βηθλεέμ εδώ και δυό χιλιοετίδες και που κάθε χρόνο το θυμούνται οι άνθρωποι για να το ξεχάσουν την επομένη, ας αγγίζει τις καρδιές όλων εκείνων που έχουν την τύχη μας στα χέρια τους και ας συνειδητοποιήσουν τη μεγάλη σημασία του.

Και επί γης Ειρήνη Ποιό άλλο μεγαλύτερο δώρο υπάρχει απ' αυτό, για την ανθρωπότητα!!!

Στη μυριάστομη κραυγή που ακούγεται από χιλιάδες φωνές των κάθε λογής καλής πίστεως ανθρώπων, ενώνουμε και μεις τη δική μας φωνή για Ειρήνη του κόσμου

ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ

Παγωνιά και κρύο. Τσουχτερό βαριαδάκι λούζει το πρόσωπο. Λίγες αραιές σπίθες χιονιού έρχονται χορεύοντας τρελά στα κρύο και χιόνι και παγωνιά, μπροστά στη χαρά της Μεγάλης και χαρμόσυνης μέρας που Ξημερώνει.

Στο σπίτι μέσα όλα αλλαγμένα, στρωσίδια καθαρά και μαλακά. Όλο το σπίτι αστράφτει γιορτερά. Όλοι κάτι κάνουν, κάτι τακτοποιούν. Στη φωτιά τα κούτσουρα τριζοβολούν και γλυκές φλόγες φωτιάς, γλύφουν τα ίδια κούτσουρα, τους προμήχους και τα μπουχαρολίθαρα. Οι ώρες περνούν μετρημένες χωρίς ρολόγια.

Όσο περνούν όμως τόσο οι δουλειές τελειώνουν και μικροί και μεγάλοι αρχίζουν σιγά - σιγά να μαζεύονται γύρω απ' τη φωτιά καθαροί, πλυμένοι και με ζωγραφισμένη τη χαρά στα πρόσωπά τους. Ο καθένας παίρνει τη σειρά του ζεσταίνει κάπως τα χέρια του και στρογγυλοκάθεται γύρω απ' τη φωτιά.

Η μάνα και μια απ' τις μεγαλύτερες αδερφές μας έρχονται ακόμη γύρω. Και να, σε λίγο μια μεγάλη πυροστιά μπαίνει στη φωτιά και λίγα χερόξυλα ξηρά την πλουτίζουν. Μια μεγάλη μαύρη πλάκα, όχι και πολύ χοντρή, μπαίνει προσεκτικά ψηλά στην πυροστιά. Μέσα στη γωνιά κάνει την εμφάνισή της τώρα μια μεγάλη κατσαρόλα, γεμάτη καλοσασκατεμένο προζύμι. Η μάνα, αφού καθάρισε καλά με καθαρό πανί την πλάκα, ρίχνει την πρώτη τηγανίτα (σπάργανο) στη μέση της πλάκας για να δει αν αυτή κήκε και να συνεχίσει την παραπέρα δουλειά της. Πράγματι. Η πλάκα κήκε. Τα σπάργανα γίνονται όμορφα, κοκκινιστά, στη συνέχεια μικρά και μεγάλα, γεμάτα τρυπίτσες, γυρνούν απ' την άλλη και από κει στο ταψί, που είναι δίπλα στη μάνα. Μπαίνουν στη σειρά δίπλα - δίπλα, θιρέχονται με νερόμελο πηχτό ή και ζάχαρη και περιμένουν κι άλλα.

Τα χεράκια των μικρών χώνονται και αρπάζουν από κανένα μικρό κομμάτι, αλλά μικρό ο ένας, μικρό ο άλλος, το ταψί αδειάζει. Δεύτερη σειρά και τρίτη και τέταρτη και από τότε αρχίζει να γεμίζει κάπως το ταψί.

Ο βοριάς σφυρίζει. Αυτός μόνο ακούγεται κάπως βαρύς και σε βάθος. Ο πατέρας ανοίγει την πόρτα να θγει αλλά μένει με ανοιχτό το στόμα. Το χιόνι έχει στρωθεί για καλά και ρετισνωμένο χει-

μωνιατικό, έχει στολίσει σαν καλλιτέχνης τα πάντα. Ρίξαμε όλοι μια ματιά και γρήγορα πάλι στη φωτιά τριγύρω. Φάγαμε απ' τα σπάργανα τού Χριστού και καθένας μας βολεύτηκε για ύπνο στον τόπο του.

Η μεγάλη ησυχία της φύσης φοβίζει όπως φαίνεται τους γονείς, γι' αυτό κάποια στιγμή ακούγεται ο πατέρας να λέει: «Ποιός ξέρει πόσο χιόνι θάχει αύριο». Με τη ζεστασιά του σπιτιού, τον πήραμε γρήγορα τον ύπνο, με μια παράκληση θυμάμαι να μας ξυπνήσουν να πάμε στην εκκλησία. Πράγματι, κάποια στιγμή, μέσα στην απόλυτη ησυχία της νύχτας, ακούγονται οι καμπάνες της εκκλησίας. Στα γρήγορα και μέσα σε φωνές και γέλια αρχίσαμε να ντυνόμαστε για την εκκλησία.

Ήταν η χαρά μας, να πατήσουμε στο χιόνι, να παίξουμε, να πάμε στην εκκλησία, να δούμε πολύ κόσμο και να χαρούμε τη μεγάλη γιορτή. Βγήκαμε στο δρόμο. Κι άλλοι περνούν κι άλλοι έρχονται. Κουβέντες ακούγονται σ' όλους τους δρόμους. Με χαρά μεγάλη φτάνουμε στην εκκλησία. Τινάζουμε τα χιόνια και μπαίνουμε μέσα. Όλα αστράφτουν. Οι γέροι επίτροποι δεν προλάβαν να ανάψουν τα κεράκια ένα - ένα και τα κάναν μάτσκια και τ' άναβαν πολλά μαζί. Πήραμε τις θέσεις μας, κάναμε το σταυρό μας και χαζέψαμε κοιτάζοντας τόσους και τόσους ανθρώπους, μεγάλους και μικρούς, πλούσιους και φτωχούς. Η λειτουργία προχωρεί μέσα σε μεγάλη κατάνυξη. Η φωνή του ψάλτη, ακούγεται ολοκάθαρη, μέσα στην ησυχία των προσκυνητών. Η ώρα προχωρεί και μαζί της και η θεία λειτουργία. Η αγωνία μας τώρα άρχισε να αντιστρέφεται, πότε να γυρίσουμε στο σπίτι. Στο σπίτι που μας περίμενε ένα καλό φαγητό κρέας, που συνήθως τρεις φορές το χρόνο το περιμέναμε. Έχει μείνει σαν ρητό «Χριστούγεννα, αποκριές και Λαμπρή, όλο το χρόνο κρέας».

Η ώρα προχωρεί, η λειτουργία τελειώνει και ο κόσμος αυτός όλος βγαίνει στα χαγιάτια. Εκεί καλημερίζονται, χαιρετιούνται, ασπάζονται με πολλές ευχές. Μετά σιγά - σιγά τραβούν για τα σπίτια τους. Εκεί στρώνεται τώρα πλούσιο κάπως τραπέζι και χορταστικό, γιατί όλο το σαρανταήμερο μας είχαν φάει τα σαρακοσιανά.

Βασίλης Μπενέκος
Συνταξιούχος δάσκαλος

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Κοιμάται αστρί, κοιμάται αυγή

Κοιμάστ' αστρί, κοιμάτ' αυγή
κοιμάται νιο φεγγάρι
κοιμάται το γαρύφαλλο
σιμά στο μαραζιάρη
Ο μαραζιάρης έβηξε
κί η κόρη αναστενάζει
τ' έχεις κόρη μ' κ' θλίβεσαι
και βαριαναστενάζεις
σόχω γρόσια να φας να πιεις
φλουριά να καμαρώσεις
Φωτιά να μπει στα γρόσια σου
κ' φλόγα στα φλουριά σου,
ας είχα άντρα νιον καλόν
ας είχα παλληκάρι
νάστρωνα να πλάγιωνα
στην πέτρα στο λιθάρι.

Τι είν' το κακό πού γένηκε

Τί είν' το κακό που γένηκε
και βρονταριά μεγάλη
μη νάν' βουβάλια πολεμούν
μη νάν' θεριά μαλλώνουν
ουδὲ βουβάλια πολεμούν
ουδὲ θεριά μαλλώνουν
βγήκε ο Κώστας στα βουνά
ψηλά στα κορφοβούνια
και μάζευε κλεφτόπουλα
κι' όλο λεβεντοπαίδια
τάμασε και τ' απόμασε
σε μια καθάρια θρύση.
Πάϊνε η Χρυσάϊδω για νερό
τ'αρνιά της να ποτίσει
Σπάσε χρυσή φλογέρα μου
δεν τραγουδάς σαν πρώτα,
για της Χρυσάϊδω το καῦμό
τα ζηλεμένα νιάτα.

Ἡ τραγούδια αὐτά εἶναι πολύ παλιά και τα γράψαμε όπως μας τα τραγούδησε
η Γιαννούλα Νότη.

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΜΙΚΡΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

Δημ. Τόλης

«Σικάφτω στην έρμη μου καρδιά
κι' από τών χρόνων τά λιθοσώρια,
Ξεθάφτω τις παλιές μου ενθυμίες».

Παλιά, εδώ και 70 χρόνια, οι κάτοικοι του χωριού μου Αμπελοχωριού (Σκλούπο), οι περισσότεροι, είχαμε κάποια κοινωνική καθυστέρηση . . . Αυτό άλλωστε συνέβαινε τότε, στα περισσότερα από τα χωριά μας.

Τούτο οφείλονταν στο ότι, το χωριό ήταν απόμερο, μακριά από τα κεφαλοχώρια και τις πόλεις, δίχως συγκοινωνία και δίχως άλλης επικοινωνία με τον έξω κόσμο.

Τα μόνα χωριά που ξέραμε και πηγαίναμε ήταν οι Ραφταναίοι και οι Κτιστάδες (Κουσοβίστα).

Στην Άγναντα και Πράμαντα πηγαίναμε αραιά, για ν' αγοράσουμε από το μονοπώλιο αλάτι ή μάρτυρες στο ειρηνοδικείο.

Την Άρτα και τα Γιάννενα λίγοι γνώριζαν.

Οι άνδρες μόνο, που εργάζονταν ως κτίστες και ταξίδευαν παντού, γνώριζαν πολλά από τα μέλη της πατρίδας μας.

Αυτοί έβλεπαν πολλά, μάθαιναν και ήξεραν πολλά, τα οποία σε μας φαινόταν παράξενα και πολλές φορές μας προξενούσαν το γέλιο.

Την «καλημέρα» αυτών, εμείς την ξέραμε «καλ'μέρα», το «τί είναι εκείνο», «τί'ν'κειό», το κάμε πάρα πέρα, «άει σιαπέρα» κ.ο.κ.

Άκούγαμε να μιλούν για πλατιούς δρόμους, για αυτοκίνητα, τηλέφωνα, σιδηρόδρομο, γραμμόφωνα, ηλεκτρικό φως και μας φαίνονταν παραμύθια . . .

Η φαντασία μας κάλπαζε και ο καθένας από μας έπλαθε παραμυθένιες εικόνες, ενώ νοερά βλέπαμε όχι μόνο την παράδεισο του θεού, αλλά πολλούς παράδεισους, άλλους μικρούς και άλλους μεγάλους. Παρά ταύτα, όλοι οι κάτοικοι του χωριού, μικροί και μεγάλοι, άνδρες και γυναίκες, ήταν απλοί και καλοί άνθρωποι, γεμάτοι αγάπη και ανθρωπιά. Κακοί δεν υπήρχαν. Ανάποδοι και γκρινιάρηδες ναί, αλλά οι ιδιοτροπίες τους ήσαν ασήμαντες και δεν έκαναν ζημιά. Οι προθέσεις και οι διαθέσεις τους δεν ήταν κακές και γι' αυτό δε γινόταν στο χωριό ανεπίτρεπτα πράγματα . . . Σήμερα γκρινιάζουν και αύριο λησμονούσαν! Μερικοί μάλιστα, ήταν τύποι ευχάριστοι και αγα-

πητοί. Άλλοι καλοί χωρατατζήδες και άλλοι γλεντζέδες. Καλλιτέχνες του χορού μπορεί να πει κανείς.

Τέτοιους θυμούμαι πολλούς . . . Τον Γιάνν' Τσούρη, τον Χρήστο Σταύρου Έξαρχο, τον Γιάνν' Μπαλωμένο, Κώστα Νουτσόπουλο (Κωτούλα), Μιχάλη Κόκκινο, Αποστόλη Κόκκινο, Μήτσο Πραμαντιώτη, Νίκο Κώστα Βλάχα, και τους νεώτερους, που ζουν σήμερα, Μήτσο Ν. Τζουβάρα, Γιάννη Δ. Γιωτάκη και άλλους.

Αυτοί, όταν χόρευαν στο χοροστάσι, χαλούσε ο κόσμος από τα χειροκροτήματα των παρισταμένων

Ο Μιχάλης Χρ. Κόκκινος όταν χόρευε το τραγούδι: «Δόντια πυκνά και μαργαριταρένια, στόμα σαν τ' αηδονιού, σαν του χελιδονιού, π' όλον τον Μάη λαλεί κι' όλη την άνοιξη», γινόταν πανζουρλισμός από τα χειροκροτήματα και τις φωνές όλων των χωριανών, μικρών και μεγάλων, που παρακολουθούσαν το χορό.

Σήκωνε τα μάτια του Ζηλά, πλάγιαζε λίγο το κεφάλι, έπαιζε ρυθμικά το δεξί του πόδι και αρχινούσε το χορό ευτυχισμένος. Οι οργανοπαίχτες έπαιζαν τα λαλούμενα όρθιοι, όχι για ν' αποσπάσουν περισσότερα κεράσματα (δώρα), αλλά από χαρμό και ευχαρίστηση.

Ο Κωτούλας, όταν με τη διαλεχτή του παρέα χόρευε τον συγκραθιστό:

«Κότα μου, κοτούλα μου
και περιστερούλα μου,
αν σου ρίξουν τρίμματα
κλώτσα τα και πήδατα»,

ήταν απόλαυση. Χαμογελαστός, όπως πάντα, κρατούσε το γεμάτο με κοκκινέλι ποτήρι του, όλος χαρά και ευτυχία . . .

Ο λεβεντόγερος Τόλης Κώστα Τόλη χόρευε απάνω στο τραπέζι το τραγούδι:

«Τάκα - μωρ' τάκα, άχ! μωρ' Σιαμαντάκα,
γειά σου Σιαμαντάκα, τη λεβεντιά σου νάχα»,

Πατώντας στα ποτήρια, ενώ στο κεφάλι είχε άλλο ποτήρι, γεμάτο κρασί.

Αυτή τη στιγμή που γράφω η μνήμη μου γυρίζει μπρος στα μάτια μου ολόκληρη ταινία με περιστατικά και ανέκδοτα από την σκληρή και καθυστερημένη μας ζωή του καιρού εκείνου. Απ' αυτά θα ανάφέρω μερικά, όπως:

Παλιότερα, όπως όλοι ξέρουμε, οι νέοι παντρεύονταν μόνο με συνοικέσιο.

Τα χρόνια εκείνα δε σήκωναν αγάπες και γαλιφιές, γιατί τα ήθη και τα έθιμα ήταν αυστηρά.

Εάν ένα κορίτσι παρασπρατούσε λίγο, έστω και με κουβέντες, ήταν καταδικασμένο από τους γονείς και την κοινωνία.

Έτσι ο νέος, σύμφωνα με τους άγραφους νόμους, έπρεπε να την παντρευτεί, αλλιώς έπαιρνε θέση η δμουτσουνη (κουμπούρα), ή έπρεπε να χαθεί από το χωριό.

Οι αρραβωνιασμένοι μέχρις ότου με την ευχή των γονιών τους και την ευλογία της εκκλησίας παντρευτούν, δεν είχαν καμία επαφή μεταξύ τους, ούτε συναναστροφή. Ο γαμπρός πήγαινε στο σπίτι της αρραβωνιαστικής, μόνον όταν τον καλούσαν σε τραπέζι οι γονείς της ή αν μπορούσε κρυφά. Αυτή τότε, όπως πάντα, έπρεπε να είναι λιγόλογη, ντροπαλή και σεμνά ντυμένη, για να μην προκαλεί, με κανέναν τρόπο, τον αρραβωνιαστικό της με τα κάλλη της.

Θυμάμαι, όταν ο Γιάνν' Τσιούρης ήταν αρραβωνιασμένος με τη Λάμπρω του Θανάσ' Κίτσου, εγώ μικρός τότε, χόρταιναν Ζαχαράτα. Κάθε Κυριακή κ' άλλες μέρες κάποτε, της έφερνε από μια χαρτιλίνα γεμάτη και η Λάμπρω, σα γειτόνισσα που ήταν, μου έδινε πλοχέρια. Κάθε μέρα εκεί ήμουν! Με ήθελε και αυτή, γιατί φοβόταν μην έρθει ο Γιάννης ξαφνικά και τη βρει μόνη της.

Μια μέρα, κατά το κολοτσιό, ενώ στεκόμουν στο κατώφλι της πόρτας, είδα να έρχεται ο Γιάννης και της φώναξα. Εκείνη έκλεισε απότομα την πόρτα από μέσα κι' εγώ έπεσα καταγής, με τα μούτρα στο χώμα. Τα έκαμα παζάρια.

Με σήκωσε ο Γιάννης, μ' έπλενε με νερό από τη νεροθάρελα που ήταν στο χαγιάτι και για να με μερώσει μου έδωσε όλη τη χαρτιλίνα με τα Ζαχαρωτά. Στάθηκε λίγο, μίλησε στη Λάμπρω, αλλά ούτε φωνή, ούτε ακρόαση! Η πόρτα ήταν κλειδωμένη. Όσο για μένα, με τα Ζαχαρωτά, μου πέρασαν οι πόνοι και τα κλάματα . . .

Το 1930 μάλλον, έφερε στο χωριό γραμμόφωνο (κουτί), ο πρώτος τότε νοικοκύρης του χωριού, ο μακαρίτης ο Στέλιος Τόλης.

Τις πρώτες μέρες, το σπίτι του έμοιαζε σα λαϊκό προσκύνημα. Όλες οι γυνακούλες, γερόντοι, γριές και μικρά παιδιά, πέρασαν να ιδούν, ν' ακούσουν και να θαυμάσουν. Μερικές γριούλες που δεν πίστευαν αυτό που έβλεπαν και άκουσαν, σήκωναν το τραπεζομάνδηλο να δουν μήπως αποκάτω από το τραπέζι ήταν κάποιος κρυμμένος και τραγουδούσε . . .

Συνεχίζεται

Ο ΣΥΧΑΡΙΚΙΑΡΗΣ

Ήταν, έθιμο παλιό, τη μέρα του γάμου να διαλέγουν καμιά δεκαριά νέους, λεβεντόκορμους, και ωραίους και να τους στέλνουν προπομπούς στο σπίτι της νύφης, δείγμα ότι το συμπεθεριακό ξεκίνησε και η νύφη να ετοιμάζεται.

Αυτοί πήγαιναν συνήθως καβάλα σ' άλογα! Ο γαμπρός έστελνε τα συχαρήκια.

Σ' αυτή την περίπτωση υπήρχε πάντα ο πιο δραστήριος που είχε το γενικό πρόσταγμα.

Έτσι σ' ένα γάμο όταν πλησίαζε η ώρα να ξεκινήσουν για τη νύφη, ο μπαϊραχτάρης φώναζε να ησυχάσουν λίγο τα βιολιά και είπε:

— Να διαλεχτούμε καμιά δεκαριά να πάμε τα συχαρήκια.

— Να διαλεχτούμε πετάχτηκε ο κασιδιάρης.

Τον έζωσαν τα φίδια τον αρχηγό, και το ξανάπε λίγο πιο δυνατά και με ιδιάζοντα τρόπο να καταλάβει ο κασιδιάρης.

Ε! βέβαια να διαλεχτούμε ξανάπε ο κασιδιάρης που όλο έβγαине μπροστά.

Τότε άναψε ο αρχηγός και τούπε:

— Πού στο διάολο να βρούμε τόσους κασιδιάρους να στείλουμε

Κόκκαλο ο καϊμένος, τότε συνήλθε ...

Σικληρό μάθημα αυτογνωσίας ... χρειάζεται καμιά φορά

Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, εύχεται σ' όλους χωριανούς, φίλους και συνδρομητές του, ευτυχισμένους και ειρηνικούς ο καινούργιος χρόνος 1984.

ΟΙ ΤΡΟΦΕΣ ΤΑ ΠΑΙΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΣΚΛΟΥΠΤΟ

Ο λόγος που μ' έκανε ν' ασχοληθώ με τούτο το θέμα είναι οι εικόνες που σχημάτιζε ο νους μου, όσες φορές, πηγαίνοντας στο χωριό, έβλεπα τις στράτες και τις στρατούλες που έφτιαξαν οι Σκλουπιώτες και κυρίως οι Σκλουπιώτισσες, στους γύρω απ' το χωριό λόφους. Κοιτάζοντας τις πλαγιές, τα ρέματα, τις κατηφοριές και τις ανηφοριές που είναι χαρακωμένες με στράτες, σαν γεωμετρικά σχήματα σκεφτόμουν και έφερνα στο μυαλό μου εικόνες παλιές ριζωμένες στα βάθη του θυμητικού μου, που παρουσίαζαν γυναίκες κυρίως, μαυροντυμένες να περπατούν σ' αυτές τις στράτες κουβαλώντας συνεχώς τα είδη που θα τους εξασφάλιζαν την τροφή τους. Πήγαιναν, έρχονταν, πήγαιναν, έρχονταν και το χωριό έμοιαζε με κυψέλη. Και μάζευαν και αποθήκευαν και ετοίμαζαν για το χειμώνα κυρίως, γιατί πίστευαν ότι «ο καλός ο νοικοκύρης το χειμώνα χαίρεται» και γιατί το χειμώνα ερχόταν στο χωριό οι άντρες απ' το ταξίδι και έπρεπε να βρουν το σπίτι γεμάτο.

Ο χειμώνας ήταν η καλύτερη εποχή γιατί η οικογένεια ζούσε συγκεντρωμένη και ξόδευε όσα με κόπο και υπομονή είχε μαζέψει όλο το καλοκαίρι.

Σήμερα βέβαια οι συνθήκες άλλαξαν. Το Σκλούπτο έπαψε να είναι το πολυάνθρωπο χωριό που ήταν κάποτε. Οι λίγοι γερόντοι που έμειναν επικοινωνούν με τα αστικά κέντρα, όλο το χρόνο, παίρνουν σύνταξη και ο χειμώνας περνάει εύκολα και σίγουρα. Τότε όμως χρειάζονταν γερό κουμάντο να βγει ο χειμώνας.

Το κουμάντο αυτό που έκαναν οι Σκλουπιώτες τότε θα παρουσιάσω:

Στην παρουσίαση χρησιμοποιώ όπου μπορώ και τους ιδιωτισμούς της έκφρασης και κατονομασίας των πραγμάτων. Αρχίζω με την αποθήκευση των τροφών και θα συνεχίσω με το φτιάξιμο των φαγητών.

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ
Α' ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

1. ΤΟ ΓΕΝΊΜΑ

Το πρώτο, που έπρεπε να εξασφαλίσει κάθε νοικοκύρης για το χειμώνα, ήταν το ψωμί. Ήταν η βασική τροφή και η εξοικονόμησή του ήταν το βασικό μέλημα των χωριανών. Αν το σπίτι είχε εξασφαλισμένο το ψωμί του ο χειμώνας περνούσε εύκολα χωρίς προβλήματα.

Πολύ λίγοι ήταν εκείνοι που είχαν τη δυνατότητα να εξοικονομούν το γένιμα, που χρειάζονταν, από τα δικά τους χωράφια. Ο τόπος ήταν άγονος, όλο πέτρα και τα χωράφια λίγα.

Οι πιο πολλοί αναγκάζονταν να αγοράσουν το γένιμα, που τους έλλειπε, από τους αγωγιάτες που έρχονταν στο χωριό από την Πράμαντα ή την Άγναντα. Επίσης έφερναν στο χωριό καλαμπόκι από τα καμποχώρια των Ιωαννίνων αγωγιάτες από τους Χουλιαράδες.

Το γένιμα το αποθήκευαν σε αμπάρια, σε μεγάλους τάλαρους ή σε γκριπούτσες. Αυτές ήταν κορμοί δέντρων σκαμμένοι με τέχνη και με μια τρύπα προς το τέλος να βγαίνει το γένιμα. Είχαν ξεχωριστά αμπάρια για κάθε είδος δημητριακών ή κάθε είδος αλευριού. Χώρια το σιτάρι, χώρια το καλαμπόκι. Αποθήκευαν και βρίζα να την αμίγουν με το καλαμπόκι και να κάνουν το αμιγό. Αν τα αμπάρια ήταν γεμάτα άφηναν και καλαμπόκι ξεσπύριστο δηλαδή ρόκες κρεμασμένες από τις γρεντιές του σπιτιού.

Το γένιμα δεν το άλεθαν όλο μαζί. Όταν χρειάζονταν αλεύρι έπαιρναν 30 35 οκάδες και το πήγαιναν στο μύλο και το άλεθαν. Το καλοκαίρι πήγαιναν στο μύλο του Φώτη, που ήταν στο ποτάμι στο Στενό. Το χειμώνα πήγαιναν στο μύλο της Κουμαριάς, τον βακούφικο, που ήταν σ' ένα ρέμα λίγο πάνω προτού φτάσουμε στο Στενό. Όταν έτρωγαν αυτό το αλεύρι τότε πήγαιναν να αλέσουν άλλο γένιμα.

Για να κάνουν καθαρόπιτες άλεθαν σιτάρι στο σπίτι στον χερόμυλο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ζύμωναν σταρένιο ψωμί που το έλεγαν καθάριο. Τον περισσότερο καιρό έφτιαναν αμιγό δηλαδή μισό καλαμπόκι, μισό βρίζα. Έφτιαναν όμως και ψωμί από σκέτο καλαμπόκι.

2. ΤΑ ΠΕΤΟΥΡΑ (πέτ'ρα)

Τα ζυμαρικά ήταν τότε δυσεύρετα. Έπρεπε να τ' αγοράσουν

απ' τα Γιάννινα. Λεφτά δεν υπήρχαν και η μεταφορά τους ήταν δύσκολη. Σπάνια τα έβαζαν στο σπίτι και μόνο σε μεγάλες γιορτές. Πάσχα ή πανηγύρι. Γιαυτό τα αντικαταστάουσαν με τα πέτ'ρα.

Τα πέτ'ρα γίνονταν από καλοκοσκινισμένο σε πυκνή σίτα σταρσίσιο αλεύρι.

Ζύμωναν το αλεύρι ρίχνοντας και γύρω στα δέκα αυγά και έπλαθαν τα πέτουρα (φύλλα). Τ' άπλωναν ύστερα στον ήλιο και τα άφηναν να ξεραθούν καλά. Όταν ξεραίνονταν τα μάζευαν και τα έσπαζαν. Τα έβαζαν μετά σε πάνινες σακούλες (μπακούλες) για να μην τραβούν υγρασία και τα τοποθετούσαν στα ντουλάπια.

3. Ο ΤΡΑΧΑΝΑΣ

Το φτιάξιμο του τραχανά είχε μία ιδιαίτερη σημασία και ομορφιά στο Σκλούπο.

Τον έφτιαχναν πάντα το πρώτο 15ήμερο του Αυγούστου γιατί τότε νήστευαν για τον Δεκαπενταύγουστο και τους περίσσευε το γάλα. Αυτές τις μέρες όλα τ'α σπίτια βρίσκονταν σε κίνηση, γιατί ο τραχανάς έπρεπε να γίνει καλός, επειδή αποτελούσε καθημερινή τροφή για τις μέρες του χειμώνα.

Το σιτάρι που θα έφτιαναν τον τραχανά το έπαιρναν σχεδόν όλοι από το χωράφι τους. Φρόντιζαν να σπείρουν λίγο σιτάρι για τον τραχανά. Διάλεγαν γερό σιτάρι και το καθάριζαν καλά στο ταψί σπυρί σπυρί. Το έπλυναν στα καζάνια και το άπλωναν στον ήλιο να στεγνώσει πολύ καλά. Μετά το πήγαιναν στο μύλο και το άλεθαν λίγο χοντρότερο από το άλλο αλεύρι. Κοσκίνιζαν το αλεύρι καλά και το ζύμωναν στο σκαφίδι με γάλα γλυκό (κορφή) που το μάζευαν από πολλές μέρες αφήνοντάς το να ξινίσει λίγο για να γίνει ο τραχανάς ορεχτικός.

Όσοι δυσκολεύονταν να βρουν γάλα κορφή δηλαδή βουτυρωμένο, έφτιαχναν τον τραχανά με ξινόγαλο δηλαδή αποβουτυρωμένο γάλα.

Το ζυμάρι του τραχανά το άφηναν λίγο στο σκαφίδι να τραθήσει τα υγρά. Μετά τον έκοβαν κομμάτια περίπου όσο μια μπουκιά και τον άπλωναν σ' ένα σεντόνι στον οντά να στεγνώσει. Πάνω στα κομμάτια πασπάλιζαν και λίγο αλεύρι. Προτού στεγνώσει καλά τον έτριβαν με τα χέρια να μην μείνουν γρουμπούλια και τον πέραγαν σε ειδικό κόσκινο να γίνει σπειρωτός.

Μετά τον άπλωναν πάνω σε σεντόνια στον ίσκιο για να μην ξινίσει. Όταν στέγνωσε καλά τον μάζευαν σε πάνινες μπακούλες και τον έβαζαν στις κασέλες μακριά από την υγρασία. Συνεχίζεται

«Ε. . ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΕΣ. .»

Σαν ένας νοικοκύρης πηγαίνει στο καινούργιο του σπίτι, συνηθίζεται, να τον επισκέπτονται συγγενείς και φίλοι να του ευχηθούν τα καλορρίζικα.

Η επίσκεψη συνοδεύεται και από τα απαραίτητα συμβολικά δώρα, γιατί με αυτό τον τρόπο εκδηλώνουν την αγάπη και την εκτίμηση στον καινούργιο νοικοκύρη.

Και είναι πράγματι το σπίτιμα ένα από τα σπουδαιότερα γεγονότα της ζωής μας. Γιατί όποιος έχει σπίτι έχει και πατρίδα λέγανε οι παλιοί:

Κάτι παρόμοιο με την ευγενική αυτή εκδήλωση προς το νέο νοικοκύρη είναι και το έθιμο του χωριού μας να πηγαίνουν δώρα στους μαστόρους όταν τελειώνουν το χτίσιμο του σπιτιού. Και για να ακριβολογούμε τη στιγμή που όλα είναι έτοιμα να μπει η στέγη.

Το έθιμο αυτό του χωριού μας το λένε « Έ. . καλωσόρισεσ ». Σαν ήμουνα μικρός μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Και τώρα που το φέρω στο μυαλό μου, στοχάζομαι, ότι πέρα από την γραφικότητά του, αυτό το έθιμο είχε και σαν σκοπό την επιβράβευση για τους κόπους των μαστόρων. Ήταν ακόμη μια εκδήλωση τιμής και αγάπης προς το νοικοκύρη. Και συνάμα μια κοινωνική προβολή του δωρητή. Γιατί όπως θα ιδεί ο αναγνώστης αυτή η μέρα ήταν ένα γεγονός για το χωριό.

Όπως όλα τα έθιμα έχει και αυτό την τελετουργικότητά του. Όταν τελειωνε το χτίσιμο του σπιτιού και αφού έβαζαν τα ξύλα και όλα ήταν έτοιμα για την τοποθέτηση της στέγης, τότε γινόταν η τελετή του « Έ καλωσόρισεσ. .»

Στις δυο άκρες του καβαλάρη τοποθετούσαν δυο κάθετα κοντάρια και μεταξύ αυτών τέντωναν ένα γερό σκοινί. Πάνω σε αυτό το σκοινί έδιναν τα δώρα.

Σαν προχωρούσε η μέρα και το χωριό βρίσκονταν σ' όλη του την δραστηριότητα άρχιζε η τελετή.

Ένας στενός συγγενής, ο νοικοκύρης, πηγαίνει στο μαστορά το δώρο. Το δώρο ήταν συνήθως ρούχα, μαντήλια τραπεζομά-

νηλα, πετσέτες και άλλα. Τα παιδιά ήταν πάνω στην ξύλινη στέγη και χτυπούσαν πρόγκες στα ξύλα. Ο αρχιμάστορας τότε ανέβαινε στο καβαλάρη που ήταν το τεντωμένο σκοινί. Εκεί με φωνη δυνατή, τραγουδιαστή και ανεμίζοντας το δώρο έλεγε. . .

Ε . . . καλωσόρισες . . .

Ο κύριος Κώστας Παπαδημητρίου
έφερε το δώρο του για να τιμήσει
τον αφέντη . . .
Τον ευχαριστούμε και του ευχόμαστε
να ζήσει αυτός και τα παιδιά του και
στα δικά του να δώσει ο Θεός. . . »

Μόλις τέλειωνε η παραπάνω ευχαριστία άρχιζαν τα παιδιά να χτυπούν τα σανίδια της στέγης και γινόταν πανζουρλισμός.

Η απαγγελία αυτή γινόταν τόσο δυνατά που ακουγόταν σχεδόν σ' όλο το χωριό.

Μετά τους στενούς συγγενείς ερχόταν οι φίλοι, και σχεδόν όλοι οι χωριανοί.

Ακόμη και φτωχές γυναικούλες χήρες, θα αγόραζαν ένα μαγνίλι για το κεφάλι (τσιόπα) και την πήγαιναν.

Ήταν μια εκδήλωση αγάπης για τον καινούργιο νοικοκύρη.

Και κάθε φορά που θα ερχόταν κάποιος με το δώρο ο πρωτομάστορας ανέβαινε στο καβαλάρη για να ειπεί το «Ε καλωσόρισες» μπροστά στο τεντωμένο σκοινί, που ήταν κρεμασμένα τα δώρα.

Αυτό γινόταν μέχρι αργά το απόγευμα. Και όλη τη μέρα τα δώρα ανέμζαν στο σκοινί.

Το βράδυ οι μαιστόροι τα μοίραζαν μεταξύ τους.

Δεν ξέρω αν και σ' άλλα χωριά της γύρω περιοχής μας υπάρχει αυτό το έθιμο. Σε μερικούς που ρώτησα δήλωσαν άγνοια.

Ίσως από πρώτη όψη η παραπάνω περιγραφή να φανεί απλοϊκή και παράξενη. Μια πιο προσεκτική μελέτη όμως στο έθιμο θα διακρίνει κανείς ένα βαθύ αίσθημα αλληλεγγύης και αγάπης για το συνάνθρωπό του. Είναι μια από τις σπάνιες καλές εκδηλώσεις του ανθρώπου. Είναι καθολική συμμετοχή στη χαρά του συγχωριανού που απόκτησε στέγη. Αν λάβει κανείς υπ' όψη του τη ζούγκλα μέσα στην οποία ζούμε σήμερα και τον αχαλίνωτο ατομικισμό που επικρατεί, η έξαρση αυτής της ανθρώπινης εκδήλωσης, σ' αυτό το έθιμο και η περιγραφή του αξίζει τον κόπο.

Κ. Αναστασίου

ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ

Χθες έφαγα ψάρια. Πέστροφα από ιχθυοτροφείο . . . Ζηλεύετε; Ασφαλώς όχι, γιατί ξέρετε πως είναι άνοστη σαν το κολοκύθι.

Αν είχα όμως πέστροφα ποταμίσια από τον Άραχθο ας πούμε, όχι μόνο θα ζηλεύατε, αλλά και θα ξερογλυφόσαστε, όπως κάνω κι εγώ τώρα που γράφω.

Δυστυχώς, πάνε αυτά τα καλά, όπως και τόσα άλλα! Τ' αφήσαμε στο χωριό.

Καλά μας λένε Γιαννιώτες, Αθηναίους και ό,τι άλλο. Τώρα ας φάμε όπ, μας σερβίρουν στην πόλη, χωρίς διαμαρτυρίες, γιατί εμείς φταίμε.

Είχα φάει πολλές φορές πέστροφα από τον Άραχθο και τώρα, τρώγοντας από ιχθυοτροφείο, θυμήθηκα εκείνα τα χρόνια. Θυμήθηκα τους φίλους τους καλούς, την όμορφη παρέα, που κατεβαίναμε στον Άραχθο συχνά, ιδίως το καλοκαίρι, για ψάρεμα. Τους ψαράδες του Αμπελοχωριού με τα σύνεργά τους αγκίστρια, πεζόβουλους και απόχες.

Πρώτος και καλύτερος ο Στέλιο Ξεκάρφωτος και ο Δήμος Αλεξίου. Σαν να τους βλέπω τώρα, με τους πεζόβουλους στο σακούλι, να ξεκινάν για το ποτάμι . . .

Αυτοί ποτέ δεν ερχόταν άδειοι. Θές λίγα, θές πολλά, πάντοτε θα έπιαναν.

Άλλοι πάλι ψάρευαν με αγκίστρια. Μα ο πιο μανιώδης ήταν ο Αντώνης Αντωνίου. Όπου ήθελες τον εύρισκες. Πότε στο «Κουναβοτόπι», πότε στη «Σμιξη» και πότε στο «Στενό».

Κάποτε ο Κώσας Παπαχρήστος κι εγώ πήγαμε μαζί τους . . . Μας έβγαλε την ψυχή!!! Πρωί, πρωί κατεβήκαμε στο «Κουναβοτόπι» και ποτάμι - ποτάμι, φτάνουμε ψαρεύοντας κάτω από τις Καλαρύτες, χωρίς να πιάσουμε ψάρια . . . ούτε για δείγμα! Ψωμί είχαμε πάρει λίγο, γιατί υπολογίζαμε να γυρίσουμε στο χωριό το μεσημέρι . . . Πεινάσαμε πολύ, τα πόδια μας δεν μας άκουαν. Δύσκολα τα πράγμα-

τα και το χωριό ήταν μακριά. Σκεφτήκαμε να πάμε στο «Στενό» να φάμε σύκα κανένα ψημένο καλαμπόκι, αλλά όπως είμασταν μπαίλιασμένοι από την πείνα, το κουράγιο μας έλειπε. Αν δεν περνούσαμε από το μύλο «Σκούλα» που ήταν μυλωνάς ο μπάρμπα μου ο Τόλης, δεν θα φθάναμε στο χωριό.

Εκεί φάγαμε καλά, κουλούρα φρέσκη και ζεστή με ψάρια πιασμένα στο σουλπί ...

Πρακτικός άνθρωπος ο μπάρμπα Τόλης. Έπιανε τα ψάρια χωρίς να παιδεύεται.

Κοντά στο μύλο, σε μέρος του ποταμιού κατάλληλο, είχε στερεώσει ξύλα γερά και τα έπλεξε με λούρες (βέργες ευλύγιστες), κατά τέτοιο τρόπο ώστε, να μπαίνουν τα ψάρια μέσα χωρίς να μπορούν να βγουν. Αυτό ήταν το σουλπί.

Όποτε λοιπόν ήθελε ψάρια άπλωνε το χέρι και έπαιρνε ολόφρεσκα και λαχταριστά.

Ήταν ξύπνιος άνθρωπος και όχι σαν τον πρώτο μυλωνά, τον Φώτη Τριάντο, τον υπναρά ... Εκείνος, λένε όλο κοιμόταν. Όταν πήγαιναν οι γυναίκες για ν' αλέσουν και τον έβρισκαν στον ύπνο, δε μπορούσαν να τον ξυπνήσουν με κανένα τρόπο! Μισοκοιμησμένος έλεγε: «Βάλτε ν' αλέσετε μόνες σας και φύγετε ... το ξαΐ (δέκατο) το παίρνω άλλη φορά ...».

Απ' αυτόν, οι χωριανοί, άμα ήθελαν να ξυπνήσουν κάποιον που κοιμόταν πολύ, έλεγαν:

«Ξύπνα, τί κοιμάσαι σαν ο Φώτη Τριάντος στο μύλο!!!».

Πολλά ψάρια έπιαναν, οι Αμπελοχωρίτες, όταν από τις μεγάλες βροχές του καλοκαιριού ή του φθινοπώρου κατέβαζε το ποτάμι.

Άμα βλέπαμε να βρέχει στην Πίνδο, γρήγορα - γρήγορα κατεβαίναμε στο «Στενό». Όταν ερχόταν η κατεβασιά τα ψάρια έβγαιναν στην ακροποταμιά και τα πιάναμε με τις απόχες ή με τα χέρια ...

ΔΗΜ. ΤΟΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ

Πάλι στην επικαιρότητα ο δρόμος Φορτώσι - Αμπελοχώρι και πάλι ευχάριστα τα νέα για την εξέλιξή του.

Σε προσωπική επαφή που είχε ο πρόεδρος της Κοινότητάς μας Πάνος Παπαδημητρίου με αρμόδιους παράγοντες του Υπουργείου το οποίο επισκέφτηκε γι' αυτό το σκοπό, εξασφάλισε άλλα 50.000.0000 δρχ. για τη συνέχιση των εργασιών.

Συγκεκριμένα: Ποσό 25.000.000 δρχ. θα διατεθούν για την κατασκευή της Γέφυρας της Πολιτσάς και άλλα 25.000.000 δρχ. για τη διάνοιξη του δρόμου από το Ξηροπήγαδο (δοντάκια).

Από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες της Νομαρχίας Ιωαννίνων, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες και σύντομα θα γίνει και η δημοπράτηση των έργων.

Εν τω μεταξύ συνεχίζονται οι εργασίες από δύο εργολάβους στο δρόμο Φορτώσι - Πολιτσά. Γίνονται διαπλατύνσεις και διάφορες άλλες απαραίτητες δουλειές.

Μεγάλη συντήρηση χρειάζεται το Σχολείο μας για να διατηρηθεί, συμπέρανε ομάδα τεχνικών μας που έκανε επιτόπιο έλεγχο της κατάστασης που βρίσκεται. Σαν άμεσης προτεραιότητας κρίθηκε η αντικατάσταση των παραθύρων, αφού τα υπάρχοντα έχουν κιόλας σαπίσει. Το κόστος υπολογίζεται σε 100.000 δρχ.

Επειδή λοιπόν η κοινότητα αδυνατεί ταμειακά να προβεί στην παραπάνω συντήρηση του Σχολείου και επειδή την κρίνει αναγκαία, αποφάσισε και άνοιξε τραπεζικό λογισμό στον οποίο κάθε χωριανός μπορεί να προσφέρει οποιοδήποτε χρηματικό ποσό για τον παραπάνω σκοπό. Ο λογισμός αυτός τηρείται στην Εθνική Τράπεζα Υποκατάστημα ΚΑΛΟΥΤΣΙΑΝΗΣ (362) και έχει αριθμό 362)540.022 - 84. Μπορεί λοιπόν οποιοσδήποτε, κι από όποιο μέρος βρίσκεται, ακόμα κι απ' το εξωτερικό να καταθέτει ανέξοδα στον παραπάνω λογισμό οποιοδήποτε ποσό επιθυμεί.

—★—

Ένα άλλο έργο επίσης που προγραμματίζεται απ' την Κοινότητα είναι η μεταφορά του κοιμητηρίου από τη θέση που βρίσκεται σήμερα στην Αγία Παρασκευή. Η μελέτη που σύνταξε ο πολ. Μηχανικός Γι-

ώργος Κόκκινος για κατασκευή κοιμητηρίου στη θέση «Πατσουρέϊκα» μνήματα» στην Αγία Παρασκευή ανεβάζει το κόστος σε 300.000 δρχ.

Για το σκοπό αυτό λοιπόν η κοινότητα και εδώ άνοιξε τραπεζικό λογ)σμό με αριθμό 362)540.029 - 11 στην Εθνική Τράπεζα ΚΑΛΟΥ-ΤΣΙΑΝΗΣ που μπορεί οποιοσδήποτε να καταθέσει την προσφορά του.

Το σχόλιό μας συνίσταται στο ότι τα παραπάνω δύο έργα είναι απαραίτητα και οι χωριανοί μας με την αποδεδειγμένη αγάπη για τον τόπο τους πρέπει να προσφέρουν για να συγκεντρωθούν τα αναγκαία χρήματα.

*

**

Μέχρι το Πάσχα, το χωριό θα αποκτήσει και άλλα τρία (3) τηλέφωνα. Έτσι θα λυθεί κατά κάποιο τρόπο το πρόβλημα της τηλεφωνικής επικοινωνίας.

*

**

Ο περιφερειακός δρόμος έφτασε μέχρι κάτω από τα «μαντέμια». Ξεκινάει από Μπλό, περνάει από Αντωνείικα, Νούζι.

*

**

Μετά την παραίτηση του Βασιλείου Τσούρη, νέος αντιπρόεδρος είναι πλέον ο Μήτσος Ξεκάρφωτος.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

4. Ο χωριανός μας Χρ. Πραμαντιώτης Στρατηγός ε.α προσέφερε ποσό 60.000 δρχ. στην εκκλησιαστική Επιτροπή της Εκκλησίας του χωριού μας που διετέθηκαν για την κατασκευή νέου πατώματος του Γυναικείου μέρους της εκκλησίας. Επίσης προσέφερε και δρχ. 25.000 που διετέθηκαν για την κατασκευή της πλάκας των θυμάτων χωριανών μας κατά τους πολέμους,

5. Η χωριανή μας Ειρήνη Πραμαντιώτη προσέφερε δωρεάν την Αρχιτεκτονική μελέτη των γραμμάτων της πλάκας των θυμάτων χωριανών μας κατά τις πολέμους και υπέδειξε και το χρώμα της πλάκας

Ο Χρήστος Δημ. Αλεξίου, προσέφερε για τις ανάγκες του Συλλόγου δρχ. 30.000.

Ο Μήτσιος Κων. Νούτσος, πρόσφερε δρχ. 2000 στη μνήμη του θείου του Γιώργου Πάνου.

Ο Νίκος Δημ. Σιώτος πρόσφερε δρχ. 2000 για τη συντήρηση και λοιπά έξοδα των γραφείων του Συλλόγου.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Έγινε στη συνηθισμένη αίθουσα του εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου, η έκτακτη γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου, στις 12 - 11 - 1983 και με θέματα ημερήσιας διάταξης:

- α) Ορισμός Επιτροπών (Συντακτική - Πολιτιστικών εκδηλώσεων)
- β) Προτάσεις - τοποθετήσεις επί διαφόρων θεμάτων Συλλόγου.
- γ) Παρόντα μέλη 72, απαιτούμενη απαρτία 68 μέλη.

Το λόγο πήρε ο πρόεδρος του Συλλόγου, που αναφέρθηκε με λίγα λόγια στο ρόλο και τους σκοπούς των επιτροπών της Συντακτικής του περιοδικού «Καθρέπτης» και της πολιτιστικής.

Επίσης έκανε σαφή διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων τόσο του Διοικητικού Συμβουλίου, όσο και των άλλων επιτροπών.

Μετά την ομιλία του προέδρου, ακολούθησε η διαδικασία των ερωτήσεων - διευκρινήσεων και τοποθετήσεων πάνω στο πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης.

Τελικά, εγκρίθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου και η Συντακτική Επιτροπή του «Καθρέπτη» είναι συνυπεύθυνοι για τα γραφόμενα στο περιοδικό.

Εγκρίθηκε επίσης η αντικατάσταση του μέλους της Συντακτικής Επιτροπής Γιαννούλα Κ. Νότη με τον Στέλιο Κ. Ξεκάρφωτο, οπότε παραμένουν πάλι 5 μέλη, όπως αυτά γράφονται στο περιοδικό μας.

Η νέα επιτροπή πολιτιστικών εκδηλώσεων αποτελείται από 4 μέλη της. Ήτοι: Ουρανία Ν. Πραμαντιώτη, Αποστόλης Κ. Πραμαντιώτης, Μαρία Ι. Γιωτάκη, Μάρθα Κ. Πραμαντιώτη.

Θ Ε Μ Α: Σχετικά με το παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού

Επι του ως άνω θέματος, ο πρόεδρος του Συλλόγου ανέγνωσε στα μέλη την από 17 - 8 - 1983 επιστολή του κ. Χρήστου Δ. Αλεξίου, στην οποία αναφέρεται στο παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού μας και κάλεσε τα μέλη του Δ.Σ. να λάβουν θέση επί του θέματος.

Ύστερα από διαλογική συζήτηση στην οποία ανέπτυξαν τις από-

ψεις τους όλα τα μέλη και αφού λήφθηκαν υπόψη: α) Κανένας από τα μέλη του Συλλόγου αλλά και κανένας χωριανός δεν θέλει το πανηγύρι να χάσει τη γραφικότητα, τη ζωντάνια και την ομοψυχία των χωριανών της εποχής εκείνης, β) οι σημερινές συνθήκες ζωής, με επακόλουθο την απομάκρυνσή μας από το χωριό, άλλαξαν πολλές καλές συνήθειές μας και μας ανάγκασαν να συμπορευτούμε στο δρόμο που ακολουθούν οι άνθρωποι των πόλεων, γ) τα ντόπια αγνά όργανα που διασκέδαζαν παλαιότερα τους χωριανούς, αντικαταστάθηκαν με άλλα επαγγελματικά.

ΤΟ Δ.Σ. ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΟΜΟΦΩΝΑ

Να απευθυνθεί συμβουλευτικά στην κοινότητα, που έχει τον πρώτο λόγο ως προς το παραδοσιακό πανηγύρι, να μεθοδεύσει λύσεις που μπορούν να συνυπάρχουν και να συνδυάζουν τη γραφικότητα του παλιού πανηγυριού με τις σημερινές ανάγκες και συγκεκριμένα, να γίνεται γενικός χορός και να μπαίνουν τραπέζια στην πλατεία μετά τις 9 το βράδυ.

Όσον αφορά τις ζημιές που προξένησαν μερικοί, ευτυχώς, νέοι κατά τη διάρκεια του πανηγυριού, το Δ.Σ., κακίζει τις ενέργειες αυτές των νέων, που από υπερβολικό ενθουσιασμό, ή μέθη και όχι από κακότητα, έβλαψαν τους χωριανούς και το κύρος της νεολαίας του χωριού μας που είναι πραγματικά αξιοζήλευτη και υπόδειγμα έναντι των άλλων νέων των γύρω χωριών και πόλεων. Επίσης το Δ.Σ. του Συλλόγου θα απευθύνει στην προσεχή Γενική Συνέλευση, τις παρατηρήσεις του και θα παρακαλέσει τους νέους του χωριού μας να καταγγείλουν κάθε παρόμοια ενέργεια που τους υποβιβάζει.

Τέλος διαβάστηκε από το προεδρείο της Συνέλευσης το πρακτικό της τοπικής επιτροπής των Αθηνών, σχετικά με την αλλαγή του καταστατικού του Συλλόγου.

Ακολούθησε η προβολή ταινιών πολιτιστικής δραστηριότητας του Συλλόγου μας μέσα στη διετία 81 - 83.

Περιλάμβανε τις εκδηλώσεις: Ανώμαλος δρόμος στο χωριό - Βασιλόπιτα Γιανίνων - Αθηνών, εκδρομές στο Πουρνάρι και στο Βόλο. Όλη η Θεία Λειτουργία του φετεινού Πάσχα στο χωριό μας.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παρακολούθησαν το Α΄ Πολιτιστικό Συνέδριο του Νομού Ιωαννίνων το Σάββατο και Κυριακή 3 και 4 Δεκεμβρίου 1983 στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία που οργάνωσε η Νομαρχία Ιωαννίνων και το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Με επιστολή του προς το Υπουργείο Εμπορίου στην οποία αναφέρονται οι εκπολιτιστικές του δραστηριότητες το Δ.Σ. του Συλλόγου ζητά οικονομική ενίσχυση για τις παρακάτω ανάγκες:

α) Την προμήθεια παραδοσιακών στολών του παιδικού χορευτικού τμήματος, β) Τον εξοπλισμό του θεατρικού τμήματος (σκηνικά, αφίσες, στολές κλπ) και γ) την Αγορά βιβλιοθήκης για το Πνευματικό Κέντρο του χωριού μας.

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ

Όπως κάθε χρόνο, με την ίδια πάντα επιτυχία, έτσι και φέτος ο Σύλλογος των απανταχού Αμπελοχωριτών διοργάνωσε την περασμένη Κυριακή το Πρωτοχρονιάτικο γλέντι του, όπου έκοψε την Βασιλόπιτα στο κοσμικό κέντρο «Λιθαρίτσια».

Στο γλέντι παρέστησαν όλοι οι χωριανοί επιβεβαιώνοντας έτσι το «δέσιμο» που επικρατεί ανάμεσά τους και την κοινή αγάπη τους για το όμορφο Σκλούπο.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Γιάννης Σπύρου σε σύντομη ομιλία του στη διάρκεια του γλεντιού αφού εξέφρασε τις θερμές ευχές του Συλλόγου προς τους χωριανούς για τον καινούργιο χρόνο αναφέρθηκε στον απολογισμό και τις επιδιώξεις του Συλλόγου επισημαίνοντας:

«Πρώτα - πρώτα μπορούμε να πούμε ότι καλλιεργήθηκε κατά τον καλύτερο τρόπο, πνεύμα ομοψυχίας, αλληλεγγύης και πραγματικής αγάπης μεταξύ των χωριανών μας. Την κληρονομιά αυτή θα τη συνεχίσουμε και θα την ανεβάσουμε σ' άριστο πλέον επίπεδο μέσα στο 1984. Η ανοικοδόμηση του χωριού μας. Σήμερα η ανοικοδόμηση του χωριού μας άρχισε με πολύ καλές προοπτικές και πρέπει να συνεχιστεί με το ίδιο ενδιαφέρον και ζήλο μέσα στο 1984.

Μπήκε στο κύκλωμα Τζουμέρκων και χρησιμοποιήθηκε από την Πολιτεία, ο πολυπόθητος για τους χωριανούς μας δρόμος Κωστίτσι -

Πολιτσά - Αμπελοχώρι. Με το ίδιο αμείωτο ενδιαφέρον και ζήλο θα επιδιώξουμε την ολοκλήρωση αυτού του δρόμου, που είναι καθοριστικής σημασίας για τη ζωή του χωριού μας.

Αισιοδοξούμε για την σύντομη ολοκλήρωση των εργασιών του δρόμου βασιζόμενον στο ενδιαφέρον που δείχνει η Νομαρχία και οι Υπηρεσίες της και που δεν αφήνουν κανένα περιθώριο αμφιβολίας. Στην κοινή δράση Σύλλογος - Κοινότητα και στις αστείρευτες δυνάμεις των χωριανών μας».

Τυχερή της βραδιάς η Βαγγελίτσα Α. Παπαϊωάννου

Στη συνέχεια βραβεύτηκαν τα παιδιά του χωρού που πέτυχαν στα Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και όσα γράφτηκαν στα Λύκεια από το κληροδότημα του κ. Χαρίλαου Τόλη, που η προσφορά του αυτή εκτιμάται ιδιαίτερα από τους χωριανούς.

Οι βραβευθέντες ήταν:

A) ΑΕΙ

1) Ερμιόνη Λ. Βλάχα Γεωπονική Θεσ)κης 10.000 δρχ., 2) Αικατερίνη Δ. Σιώτου, Ακαδημία Ιωαννίνων 10.000 δρχ.

B) ΚΑΤΕΕ

1) Ευαγγελία Απ. Γέροντα, Αθηνών, 2) Γιάννης Δ. Γιωτάκης Θεσ)κης

Γ) ΛΥΚΕΙΑ

1) Νικόλαος Π. Πραμαντιώτης, 2) Αικατερίνη Χρ. Κόκκινου, 3) Αικ. Απ. Παπαϊωάννου, 4) Ευαγγελία Κ. Δήμου, 5) Ευανθία Οδ. Δημητρίου, 6) Νικολέτα Ελ. Έξαρχου, 7) Μαίρη Νικ. Αντωνίου, 8) Κώστας Ι. Αλεξίου, 9) Δήμητρα Β. Νουτσόπουλου.

Ιδιαίτερη έμφαση στη βραδιά έδωσε το χορευτικό συγκρότημα του Συλλόγου που ερμήνευσε παραδοσιακούς δημοτικούς χορούς με πολύ λεβεντιά και χάρη.

Στη διάρκεια της βραδιάς έγινε και κλήρωση λαχείων με ωραία δώρα.

Το Σκλουπιώτικο γλέντι κράτησε μέχρι τις 2 σχεδόν με πολύ κέφι μέσα σε κλίμα αλληλεγγύης και ομόνοιας μεταξύ των χωριανών.

ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΣ ΑΓΟΡΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ 1984

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Από το Σύλλογο κυκλοφόρησαν 3.600 Λαχεία. Από αυτά διέθεσε 500 λαχεία στην επιτροπή Αθηνών και 3100 έμειναν στο Σύλλογο.

Από τα λαχεία πουλήθηκαν από την επιτροπή Αθηνών 321 και εισεπράχθηκαν Σύνολο δραχμών 31100

Από το Σύλλογο πουλήθηκαν 2806 και εισπράχθηκαν σύνολο δραχμών 280.600.

Σύνολο πουλήθηκαν λαχεία 3127 και εισπράχθηκαν Σύνολο δραχμών 312700.

Τα έξοδα που ξοδεύτηκαν για την αγορά των δώρων ανήλθαν στις 134490.

Σύνολο κερδών δραχ. 178210

Και επειδή βρίσκονται ακόμα στα γραφεία του Συλλόγου μας αζήτητα δώρα, παραθέτουμε τους τυχερούς αριθμούς με τα αντίστοιχα δώρα που κερδίζουν.

πλυντήριο ρούχων Νο 936, Κυνεγητικό όπλο Νο 2062, Φορητή τηλεόραση 17" Νο 2864, Μίξερ Μπιαλέτ 5 ταχυτήτων Νο 2805, Ραδιομαγνητόφωνο φορητό Νο 2147, χύτρα ταχ. SEB 8L 1218, Μηχανάκι ψαρέματος MITCHEC Νο 1646, Σίδηρο Ατμού Αμερικής Νο 1087, Τοστιέρα με ταψάκι Νο 850, Τηγάνι SEB Νο 495, Καλοριφέρ κονδέκτορ Αερόθερμο Νο 1828, Αερόθερμο Νο 2285, Ωρολόγιο επιτραπέζιο Νο 311, Δοχείο Απορριμάτων αν)δοτὸ Νο 260, Ψωμιέρα ανοξείδωτη Νο 2069, ραδιοφωνάκι Νο 1572, Σεσουάρ αθόρυβο Νο 615.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΔΟΣ ΛΑΡΝΑΚΟΣ Αριθ. 33

ΤΗΛ. 8825872 - Τ.Τ. 220

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ

1. Τα Μέλη του παραρτήματος Αθηνών έκοψαν την πίτα την Παρασκευή 13 Ιανουαρίου στο κέντρο «ΧΑΝΙ». Η συμμετοχή των χωριανών ήταν μεγάλη. Αισθητή ήταν η απουσία μερικών εκλεκτών μελών. Εύχεται δε η Επιτροπή στην επομένη γιορτή και τις άλλες εκδηλώσεις η συμμετοχή να είναι πλήρης. Τα μέλη έφαγαν, ήπιαν βαρελίσιο κρασί, χόρεψαν και γενικά το γλέντισαν για τα καλά. Η γιορτή είχε και μεγάλη οικονομική επιτυχία αφού τα καθαρά έσοδα έφθαναν τις 102.000 δραχ. Τα δώρα της Λαχειοφόρου αγοράς ήταν πολλά και τα κέρδισαν τα μέλη μας και οι φιλοξενούμενοι φίλοι μας. Η επιτροπή του παραρτήματος υπόσχεται ότι η επομένη γιορτή θα είναι καλλίτερη.

2. Τα χρηματικά βραβεία του κληροδοτήματος ΤΟΛΗ που δόθηκαν κατά την διάρκεια της γιορτής σε πολλά παιδιά των μελών του Παραρτήματος ήταν:

Στον Ιωάννη Δημ. Γιωτάκη που πέτυχε στην Ανώτερη Σχολή ΚΑΤΕΕ Θεσσαλονίκης.

Στον Κων. Ιωάν. Αλεξίου που γράφτηκε στο Λύκειο.

Στη Μαρίνα Νικ. Αντωίου που γράφτηκε στο Λύκειο.

Στη Δήμητρα Βασό Νουτσοπούλου που γράφτηκε στο Λύκειο.

3. Η Επιτροπή του Παραρτήματος ευχαριστεί θερμώς το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη του Συλλόγου των Λαχείων της Λαχειοφόρου Αγοράς του Παραρτήματος.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Της Γεν. Συνέλευσης των μελών του Παραρτήματος στην Αθήνα των Απαταχού Αμπελοχωριτών.

Κατά την συζήτηση της 6ης Νοεμβρίου 1983 στα Γραφεία του Παραρτήματος στην Αθήνα αποφασίστηκαν παμψηφεί των παρισταμένων τα κατωτέρω:

1. Εκλέγεται η Επιτροπή του Παραρτήματος Αθηνών με τον Κων. Γιωτάκη πρόεδρο και τους Νικόλ. Αλεξίου και Στελ. Γιωτάκη μέλη.

2. Οι δεσμοί συνεργασίας του παραρτήματος και του Συλλόγου θα συνεχίσουν με μεγαλύτερη θέρμη.

3. Το περιοδικό «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ» και τα ημερολόγια θα αποστέλλονται του λοιπού για όλα τα μέλη του παραρτήματος στο Γραφείο του παραρτήματος Νικ. Αλεξίου οδός Λάρνακος αριθ. 33 - Αθήνα Τ.Τ. 220 για να αποφεύγονται ταχυδρομικές απώλειες και παραλείψεις και θα διανέμεται στα μέλη από την Επιτροπή του Παραρτήματος.

4. Τα έσοδα του Παραρτήματος τα προερχόμενα από τις συνδρομές των μελών, του περιοδικού και των ημερολογίων θα αποστέλλονται στον Ταμία του Συλλόγου. Κάθε άλλο έσοδο από ενισχύσεις, δωρεές κλπ. θα διατίθενται κατά την κρίση της επιτροπής του Παραρτήματος.

5. Να τροποποιηθεί το άρθρο 8 του Καταστατικού του Συλλόγου και να διαμορφωθεί ως εξής:

Ο Σύλλογος διοικείται από 5 μελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία από τα μέλη του στην Γενική Συνέλευση που θα γίνεται την πρώτη Κυριακή μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους. Δέκα ημέρες πριν από την Γεν. Συνέλευση και την ψηφοφορία οι επιθυμούντες υποψήφιοι δηλώνουν γραπτώς υποψηφιότητα και την ίδια ημέρα αναρτάται πίνακας των υποψηφίων στα Γραφεία του Συλλόγου, επίσης δε και στα Γραφεία του Παραρτήματος Αθηνών του Συλλόγου.

Δικαίωμα ψήφου έχουν όλα τα ταμειακώς τακτοποιημένα μέλη προηγούμενου έτους και θα ψηφίζουν την ίδια ημέρα, τα μεν μέλη τα ευρισκόμενα στην Αθήνα στα Γραφεία του Παραρτήματος Αθηνών. Έναρξη της ψηφοφορίας ώρα 9η πρωινή, λήξη ψηφοφορίας ώρα 15η απογευματινή. Ο πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής του παραρτήματος Αθηνών θα διαβιβάζει τηλεφωνικώς τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας στην Εφορευτική Επιτροπή του Συλλόγου αμέσως μετά την λήξη της ψηφοφορίας και ακολούθως θα αποστέλλει τα ψηφοδέλτια στην έδρα του Συλλόγου για κάθε έλεγχο και αρχειοθέτηση. Την επομένη Κυριακή της ψηφοφορίας οι πέντε υποψήφιοι που

